

NA NEKAJ VEČ KOT
na dan dobivamo ...
2c
1116 E. 72nd St.
Eisenhower
Gorjane
6-30-44
GLAS NARODA
SRAVNOST NA DOM
i. medelj in praznikov
AS ZANIMA
CITAJTE.

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

Reentered as Second Class Matter September 25th 1940 at the Post Office at New York, N. Y., under Act of Congress of March 3rd, 1879.

No. 189 — Šte

VOLUME LIII. — LETNIK LIII.

NEW YORK, WEDNESDAY, SEPTEMBER 27, 1944 — SREDA, 27. SEPTEMBER, 1944

Tel: CHelsea 3-1242

BUY EXTRA WAR BONDS Today!
WAR LOAN

MOLK VLADA O ARNHEMU

Druga angleška armada, četudi ne more prebresti reke Lek, vedno bolj razširja svoj koridor skozi Holandsko ter upa, da bo kmalu mogla vdariti čez reko in dalje v Nemčijo. — Angleži so na 40 milj dolgi fronti napredovali skoro 20 milj in so oddaljeni od doline Ruhra 30 milj ter so si osvojili novo zalagalno cesto za Arnhem, kjer se vedno divja silovita bitka, pa je general Eisenhower prepovedal vsako poročilo o bitki.

Ameriška prva armada se najbrže pripravlja na veliko ofenzivo, kajti njeni topovi že grmijo tretji dan in nemški radio naznanja, da so v teku veliki boji okoli Anechena, kjer Nemci pričakujejo, da bodo Amerikanci vdarili proti Reui.

V torek je minulo 26 let, ko se je pričela velika zavezniška ofenziva v Argonih in ob Meuse in je dovela do zavezniške zmage.

Od dneva vpada 6. junija so Nemci na zapadu izgubili 800.000 vojakov, med njimi 500.000 ujetih, 100.000 ubitih, 200.000 pa ranjenih, da niso več sposobni za boj. Mogoče znašajo nemške izgube že en milijon mož, če pristejemo one posamezne nemške oddelke, ki se še drže v nekaterih krajih ob Atlantiku v Franciji in na Poljskem.

Nemci imajo samo še 20 do 30 divizij — 300.000 do 450.000 vojakov — za obrambo 300 milj dolge fronte, ki se razteza od Holandske pa do Švice.

Uradna nemška časnikarska agencija DNB je sporočila, da je bila uničena vsa prva angleška zračna armada okoli Arnhema in da je bilo 2000 Angležev ujetih, 1400 pa ubitih.

Zavezniška poročila ne potrjujejo tega nemškega poročila in general Eisenhower je izdal strogo odredbo, da poročevalci ne smejo pisati o bojih okoli Arnhema, da Nemci ne ne izvedo o teh bojih.

Zadnje uradno poročilo, ki je prišlo pred 18 urami, pravi, da se obkoljena armada silno brani, da pa se obroč vedno bolj zožuje. Lahko se reče, da se ta armada bori kar naj-

bolj junaško že nad 220 ur in je pod neprestanim nemškim ognjem.

Nek angleški oddelki, ki je od Oploa napredoval šest milj je šel skozi Groeningen in je prišel do Maasa na kraju, ki je od Nijmegena oddaljen 18 milj in samo tri milje od nemške meje ter komaj 30 milj od velikega industrijskega mesta Duisburga. Drugi oddelki angleške druge armade so s pomočjo ameriških padalcev že vpadli v Nemčijo dve miljji globoko na severnem bregu Maasa, malo južno od Nijmegena, toda prodiranje je bilo vstavljeno.

Poizvedovalni letalci so dognali, da Nemci odvažajo civilno prebivalstvo iz krajev ob Neder Rijn (Nižje Rene) v predelu okoli Arnhema, toda nemška armada še prav nič ne kaže, kot bi se hotela umakniti v Siegfriedovo črto. Zračna straža, ki je poletela nad nemške postojanke 15 milj severozapadno od Nijmegena, je sporočila, da so se Nemci zakopali na nasprotnem bregu Rene ter branijo zapadne ceste, ki peljejo v Arnhem.

Na Holandskem se bije nemška 15. armada, ki je bila deloma uničena v Franciji in Belgiji, ki pa je bila pozneje ojačena in ima tudi 9. in 10. oklopno divizijo.

Na jugu je ameriška tretja armada generala Pattona odbila šest nemških protinapadov zapadno od Dienze v dolini Mozele.

V svojem prodiranju proti Belfortu je ameriška sedma armada očistila Epinal, je zavzela Jeusey, tri milje proti severovzhodu ter je dospela do Ronchamps, 10 milj severozapadno od Belforta.

NEMCI ODHAJAJO IZ RIGE

Tepena nemška armada je pričela odhajati iz Rige, glavnega mesta Letске, proti kateremu rdeča armada prodira s treh strani. List "Rdeča zvezda" pravi, da so Rusi v popolni oblasti vseh železnice in cest, ki peljejo iz Rige in da Rusi obstrlejujejo vse stranske ceste in pota, po katerih se Nemci umikajo.

V okolici Rige so v teku vroči zračni boji, ker nemški aeroplani ščitijo umikanje armade.

"Rdeča zvezda" pravi, da ruske oklopne čete bitijo od vzhoda proti Rigi, da prestrže Nemce, ki beže iz Rige. Ruski tanki se bližajo glavnemu vhodu v Rigo.

Rusi so zavzeli pristanišče Haapsalu in imajo Nemci samo še pristanišče Virtsu, nižje proti jugu.

Leningradska armada maršala Leonida A. Govorova je zavzela že skoro celo Estonsko in sedaj samo še čisti posamezne nemške oddelke in je osvobodila nad 800 mest, trgov in vasi. Nemci morejo zbežati samo čez estonska otoka Hiiumaa in Saaremaa. 12 milj od obali, toda morje je rusko brodovje zablokiralo.

De Gaulle pričakuje zmago spomladi

Francoski general Charles de Gaulle je večeraj prvič obiskal francosko armado v bližini Belforta in je četam rekel, da zmage ni mogoče pričakovati pred pomladjo. Do tedaj pa bo še mnogo hudih bojev.

Težki zavezniški bombniki so leteli čez Rokavski preliv in so bombardirali Calais, ki ga Nemci še vedno drže. Aeroplani so vrgli nad 1000 ton bomb.

Zavezniki so preko Rubicona

Včeraj je osma angleška armada prekoračila reko Rubicon, ki je poznana v zgodovini, ko je leta 49 pr. Kr. Julij Cezar s svojimi legijami prekoračil reko in s tem pričel državljansko vojno.

SCHUCHNIGG V NEMŠKEM UJETNIŠTVU

Od tedaj pomeni prekoračenje Rubicona nov preobrat v vojni. Tudi zavezniki upajo, da bodo sedaj kmalu skončali vojno, toda Nemci so se ob reki postavili v bran in so izvedli mnogo močnih protinapadov.

Nemci so izgubili gotsko črto, toda njihova armada je še vedno strnjena in se silovito bori. Osma armada je navzlic močnim nemškim protinapadom zavzela Bordonchio ob Jadranu, šest milj severno od Riminija. — V teh bojih so Angleži porabljali topove vseh vrst in Nemci so imeli velikanske izgube.

Rubicon so Angleži prekoračili v nasprotni strani kot jo je prekoračil Cezar, in sicer pri Cameranu, ki so ga zavzeli in severozapadno od Poggio Berni. Ta zgodovinski dogodek je napolnil generala sira Henry Maitland Wilsona, da je poslal čestitke generalu siru Haroldu R. L. G. Alexandru za predor gotske črte in njegovo sporočilo se skonča:

Pričakujem, da nas bo prehod Rubicona vodil, kot je vodil slavnega poveljnika v preteklosti, do odločilne zmage in do uničenja Kesselringove armade.

Peta armada napada ob cestah, ki peljejo v Bologna in Imolo. Na tej poti so Amerikanci zadeli na močne sovražne protinapade pri Monte Alafine in Pratolungo, poulični boji pa so v teku v Moradaciu.

Italija ima čudovito dobro naravno obrambo, namreč visoke gore, katerih ni nikdar konec in feldmaršal Kesselring bo še vedno v stann postaviti

Partizani na avstrijski meji

Poročilo iz Moskve naznauja, da so jugoslovanski partizani v neprestanih bojih prišli na mejo med Slovenijo in Avstrijo. Osvobodilno gibanje se je zadnje čase tudi pričelo v Bački, ki so jo zasedli Madžari in Banatu, ki ga imajo zasedenega Nemci. Rdeča armada se bliža jugoslovanski in bolgarski meji. Ko je rdeča armada dospela do Donave, je položaj nemških armad v štirih balkanskih deželah skrajno kritičen.

Maršal Tito je zapovedal svojim četam, da ne pustijo niti enemu nemškemu vojaku, da bi pobegnul iz dežele.

Industrijalist Renault pred sodiščem

Poročila iz Pariza naznanjajo, da je bil v soboto aretiran francoski industrijalec Louis Renault pod obdolžbo, da je od 1940 do 1943 trgoval s sovražnikom in da je v tem času prodal Nemcem raznih izdelkov v vrednosti 6,185,000,000 frankov.

Renaultov zagovornik Maurice Ribet je rekel, da je šel Renault v juniju leta 1940 v Ameriko, da prouči izdelovanje tankov.

"V Ameriki sem izvedel za naš poraz in ko sem se vrnil, so bile moje tovarne v nemških rokah," je izpovedal Renault. "Kot vojni minister mi je general Weygand rekel, da naj nadaljujem z obratovanjem tovarn in tako sem tudi storil, misleč, da bom toliko več Francozov obvaroval, da jim ne bo treba na prisilno delo v Nemčijo."

Gripsholm prišel

Včeraj je v pristanišču v Hobokenu, N. J., pristal švedski parnik Gripsholm, ki je pripeljal ameriške ranjene vojake iz Nemčije. Vsi bodo prepeljani v Halloran General Hospital v Willow Brook, Staten Island. Kdor bi hotel s katerim vojakom priti v stik, naj mu piše v bolnišnico.

Senator vjel štiri Nemce

Poročilo iz glavnega stana sedme ameriške armade v južni Franciji naznanja, da je bivši senator polkovnik Henry Cabot Lodge vjel štiri Nemce. Pvt. Henry Howell, ki vozi polkovnikov jeep, je povedal o tem dogodku naslednje: "Polkovnik je gledal skozi daljnogled in kar naenkrat mi je zaklical, da naj skočim na jeep, da bomo vjeli nekaj Nemcev. Polkovnik je Nemce zapazil na veliko daljavo. Ko smo se jim približali, je polkovnik Lodge potegnil revolver, je skočil iz jeepa in Nemci so dvignili roke."

Zakaj ima Dewey brke

Žena governerja Thomasa E. Deweya, republikanskega predsedniškega kandidata je povedala, da njen mož nosi brke zaradi neke stave pred 21 leti. Z nekim svojim sošolcem je stavil na parniku, ko se je leta 1921 peljal iz Evrope, in od tedaj si pusti brke rasti.

Nemci si znajo pomagati

Ker Nemcem primanjkuje petroleja za pogon, so iznašli novo orožje, namreč tank, ki ga ne goni petrolej. Tank ima pet mož posadke. Eden vozi, štirje pa z nogami poganjajo, kakor navadno kolo.

Ameriški bombniki so večeraj vrgli bombe na švicarsko zemljo blizu Felbena. Bombe so bile namenjene za mostove

čez reko Thur.

NEMIRI V BUDIMPEŠTI

Iz zelo verjetnega vira v Ankari prihaja poročilo, da je velika množica prišla pred predsednikovo palačo in je od regenta admirala Horthyja zahtevala, da nemudoma sklene mir. Več demonstrantov je bilo aretiranih.

Guderian bo odstavljen

Poročilo iz Madrida naznauja, da bo general Heinz Guderian v kratkem odstavljen kot šef nemškega generalnega štaba. O tem je bilo sklenjeno na nedavnem vojnem posvetovanju v Hitlerjevem glavnem stanu.

Churchill se je vrnil v London

Ministrski predsednik Winston Churchill se je s svojo soprogo vrnil iz Quebeca s konference s predsednikom Rooseveltom v London. Na potovanju v Kanado in iz Kanade se je vozil s parnikom Queen Mary.

Churchill je nekaj ur po svojem prihodu v London prišel v poslansko zbornico in je sedel v prvo vrsto sedežev.

Vnanji minister Anthony Eden je poslancem naznanil, da bo Churchill v četrtek poročal v zbornici o svoji kon-

Štirje kozarci žganja dovolj

Trgovski mornar Frank Selmuudde se je komaj vrnil z daljšega potovanja, ko je bil pri prihodu v New York zaradi pijanosti pripeljan na sodišče. Sodnica Frances W. Lehrich mu je rekla, da so štiri kozarci žganja dovolj, ako neče zopet priti v navskrižje s postavo, Selmuudde je obljubil, da se bo popoboljšal in sodnica mu je kazeno oprostila.

Kupite en "extra" bond danes!

ferenci s predsednikom Rooseveltom v Quebecu.

Nemci se podajajo v Franciji

Slika kaže 10,000 Nemcev, ki so se podali zaveznikom nekje v Franciji.

"GLAS NARODA"
(VOICE OF THE PEOPLE)

Owned and Published by Slavonic Publishing Company, (A Corporation)
Frank Sullivan, President; Ignace Kunda, Treasurer; Joseph Lapota, Sec.
Place of business of the corporation and address of above officials:
216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.

51st Year

"Glas Naroda" is issued every day except Saturdays, Sundays
and Holidays.

Subscription Yearly \$7. Advertisement on Agreement.

SA OBRLO LETO VELJA LIST ZA ZDRUŽENE DRŽAVE IN KANADO)
\$7.—; ZA POL LETA \$3.50; ZA ČETRT LETA \$2.—.

"Glas Naroda" tiskava vsaki dan izvenem sobot, nedelj in praznikov.
"GLAS NARODA", 216 WEST 18th STREET, NEW YORK 11, N. Y.
Telephone: CHelsea 2-1542

Bullitt, Hitler in začasni mir

(Bivši ameriški poslanik v Rusiji in Franciji, William C. Bullitt, je nedavno objavil v "Life Magazine" članek, v katerem se zavzema za izredno lahke pogoje za nacistično Nemčijo in tudi za eventualno tretjo svetovno vojno s tem, da napada Sovjetsko Rusijo.—Bostonski dnevnik, Christian Science Monitor, objavlja pod naslovom "Govori za Italijo", sledeči odgovor amerškemu prijatelju Hitlerja, Bullittu):

"Nikakor ne moremo verjeti, da obstoji taka Italija, kakoršno je William C. Bullitt opisal v svojem članku v "Life Magazine", kajti njegova slika nam ne predstavlja Italije, kajti ta slika je le nastala v domišljiji pisatelja. Mnogo let je Bullitt razširjal demonsko teorijo o Rusiji — češ, ako se ruska sila ne omeji na Azijo, potem sta zapadna civilizacija in krščanstvo takorekoč izgrubljena. Njegov omenjeni članek, ki je bil napisan v Rimu, je ravno tak, ali pa še slabši.

"Pisec je seveda opravičen izraziti svoje mnenje. Nikakor pa ni opravičen, da zastopa "Italijo" na ta način, da izraža glede te dežele svoje lastne nazore v "svoji večni modrosti". To se pravi ustvarjati v amerškem domnevanju sliko Evrope, kakor da bi Evropa nepreklicno morala pričeti z "sveto vojno" proti Rusiji in pozvati tudi Zedinjene države na pomoč. Stališče in način pisanja omenjenega članka je namreč tako, da vzbuja bojazen in tudi sovraštvo napram Rusiji — kar znači najkrajšo pot do tretje svetovne vojne, katero je seveda prav lahko in docela preprečiti.

"Na svetu je mnogo Italijanov, ki imajo mnogo več pameti in modrosti, kakor ravnokar navedeni prikriti nasveti. Oni namreč vedo ravno tako dobro, kakor mi, kako delikatno in težavno bode obdržati Rusijo in zapadno civilizacijo v vzajemnem delovanju in prid miru. Socijalisti raznih skupin, kateri tvorijo sedaj italijansko vladno, delujejo vzajemno na tem, da ostane Italija demokratična in da ne postane žrtev diktatorstva levice. Toda oni skušajo na inteligentni način rešiti tozadevno vprašanje ter ustvariti hvaležnost in ugled napram Rusiji za vse kar je storila za uspeh sedanje vojne. Oni se bodo uprli vsakemu poizkusu vničiti njihove konstruktivne napore in jih nadomestiti z neodoljivim sovraštvom.

"Tudi ne bode prišlo do tega, da bode Vatikan sprejel omenjenega neuranelega pisca kot svetovalca, kajti baš onega dne, ko je bil objavljen omenjeni članek v "Life", je papež govoril javnosti, toda v njegovem govoru ni bilo nikakršnega sovraštva napram komunizmu, kakor se namigava v omenjenem članku. V tem govoru ni bilo opaziti niti najmanjšega namigavanja o takozvani "križarski vojni" proti komunizmu, katero se je vodilo tekom minulih let — naprimer tekom španske državljanske vojne. Naravno je seveda da je položaj Vatikanu dokaj težaven, ako uvažujemo njegovo tradicionalno stališče, sedaj, ko vidi kako napreduje vpljiv in ugled Rusije. Toda istodobno je pa tudi tradicija rimske cerkve taka, da se zna prilagoditi novemu položaju. Radi tega ne zamore hiteti napram novi vojni potom nepremišljenosti novega poročevalca lista "Life."

Večina amerškega časopisja se ne strinja z Bullittovim pisanjem in se čudi, da je "Life" objavila njegov članek. Tako čitamo v raznih listih, da:

"je Hitler poslal svojega lutkarskega Lavala v Nemčijo, in ga takoj nadomestil z William C. Bullittom iz Washingtona, D. C.;

"da bi bilo bolje, ako bi De Gaulle obdržal Lavala, kateri saj govori dobro francoščino, kajti William C. Bullitt ne bode le skušal vničiti Svobodno Francijo, temveč tudi dobro francoščino, ko bode pisal svoja poročila glede bodočnosti novega reda v Franciji;

"da je bivši ameriški poslanik v Rusiji in Franciji, Wm. C. Bullitt, zaslužil naslov — amerškega "Munichmana";

"da sedaj, ko so nekateri Hitlerjevi kolaboracionisti že

morali umreti nečastne smrti, je njegov lutkar, Bullitt bil jedini, ki je došel v osvobodeno Francijo — skozi zadnja vrata;

"da javnost med narodi Zveze narodov najbrže še ne ve, da je Bullitt postal — major Velike Vojske Francije — Bullitt prejšnji poslanik Zedinjenih držav v Rusiji in Franciji;

"da pa Hitler in Goebbels prav dobro vesta vse podrobnosti o Bullittovem delovanju glede bodočnosti;

"Ta je nacistični časopisje vsestranski hvallilo Lavala, Petaina in Darlana — da pa je način s katerim je napisal Goebbels v nacističnem časopisju svojo "dobrodošlico" Bullittu kot novemu majorju francoske vojske v Franciji, napravili vtis, da ni niti Petain niti Laval vladal v Vichy, temveč: major William C. Bullitt, ki je bil ves čas Hitlerjev "Gauleiter" v Parizu; in

"da Hitler morda ne zaupa svojim junkerskim generalom, da pa ima vsestransko poverenje napram novemu majorju francoske — "La Grand Armee", itd. itd.

(Dalje jutri.)

KAKO JE IZVOLJEN PREDSEDNIK ZDRUŽENIH DRŽAV?

Okrog štirideset do petdeset milijonov Američanov bo v prihodnjem novembru volilo predsednika Zdrženih držav Amerike. Teoretično je izvoljen za predsednika kandidat, ki prejme največ glasov. Ali aktualno in legalno pa ni vedno tako.

Za časa predsedniških volitev leta 1876. je dobil Tilden 250,000 glasov pri volitvah več kot kandidat Hayes, ki je bil končno izvoljen za predsednika. V letu 1888 je dobil Grover Cleveland 100,000 glasov več kot njegov protikandidat Harrison, ki je bil potem predsednik. Še nekaj drugih predsednikov Zdr. držav je dobilo predsedniško mesto vkljub manjšemu številu glasov oddanih zanje pri volitvah.

Ta nenavadnost v ameriški politiki z ozirom na teoretična volitvena pravila ima svoj izvor v sami ustavi Zed. držav. Ameriški prvaki, ki so sestavili dokument ameriške ustave so uvedli takozvani "Electoral College" volilnih poslancev, kateri po splošnih volitvah odglasujejo za predsedniškega in podpredsedniškega kandidata, ki naj prevzame predsedniške in podpredsedniške poze za nadaljnja štiri leta. Ta volilni svet vključuje vse člane senatne in kongresne zbornice in vsak od teh ima po en glas. V prvih letih ameriške neodvisnosti so bili ti reprezentati imenovani po državnih zbornicah, danes pa so izvoljeni potom splošnega glasovanja.

Ti predsedniški elektorji niso obvezani, da odglasujejo po želji ljudstva posameznih držav, kot se ta želja izraža v izidu splošnih volitev, toda navada je, da se elektorji ravnajo po želji ljudskega odglasovanja v predsedniških volitvah. Ta neomejena svoboda odločanja v izvolitvi predsednika Zed. držav je tekom zadnjih predsedniških volitev povzročila precej razburjenja med državljani, ko je skupina protinewdealskih demokratov iz Teksasa zagrozila, da bo odglasovala za nasprotnega kandidata v slučaju, da bodo volilci v državi Texas dali večino Rooseveltu.

Ta dokaj zapletena namera bi preprečila kandidatom za največ glasovi, da bi dobila potrebno večino glasov, ki bi odločila med njima, kar bi pomenilo, da bi končno morala zvezna zbornica izvoliti predsednika, kot to zahteva zakon v slučaju, da volilni svet ne pride do pravega sklepa. Po tem postopku je vsaka država upravičena do enega glasu in kandidat, ki prejme večino glasov v zbornici je imenovan za predsednika. Na način bi mogel biti vsled opozicije proti njemu poražen v zbornici predsednik Roosevelt, tudi če bi splošne volitve izpadle njemu v prid. Tako bi bili volilci na docela legalen način prevarje-

ni in poraženi s kandidatom vred. Na srečo pa je lahko vsak povprečen volilec ali volilka brez skrbi v tem oziru, kajti javnost je pokazala, da je proti vsaki taki legalni potega-vščini, ki bi mogla odločiti pri izvolitvi predsednika to jese. Kljub temu pa je celo dejstvo, da je tak legalen postopek mogoč, izzvalo tekom let pogoste debate o nepotrebnosti "Electoral College-a", oziroma sistema volilnih poslancev.

Za odpravo tega nenavadnega volilnega sistema pa bi bilo treba dodatka k ustavi . . . a ustavni dodatki so izredno težko izvedljivi v naših zakonodajah. Proti odpravi tega volilnega načina so tudi majhne države, ki imajo po tem sistemu dva odločilna glasova svojih senatorjev, dalje pa tudi svojo reprezentacijo v nižji zbornici. Velike države z mnogo številnejšim prebivalstvom imajo enako samo po dva senatorja vsaka . . .

roden in pomanjkljiv sistem, ki je že davno preživel svojo dobo in že več kot sto let ne služi več ščitenju ljudskih političnih pravic, kar je bil prvoten namen uvedbe tega sistema.

(FLIS.—Common Council.)

V POMOČ BRATOM IN SESTRAM

Valley, Wash. — Pošiljam Vam vsoto \$15 za Slovenski pomožni odbor za slovenske tripine v starem kraju.

Kako redki so darovi "zapisani" iz države Washington.

Slovenci širom Amerike, odprimo roke in pomagajmo trpečemu slovenskemu narodu. Saj so si brajce in sestre po narodu.

Ne mislimo samo, "o bom dal enkrat. Bom svojim poslal," — to lahko storiš, ampak koliko trpinov je, ki nimajo nobenega "svojega" v Ameriki. Ali naj ti gledajo, ko tvoj brat ali sestra je kos kruha in je oblečen, a oni, ki nimajo nobenega svojega, naj umirajo glada in naj hodijo nagi, ko jim nihče ne pomaga? Usmilimo se jih. Pomagajmo in pošljimo denarno pomoč v sklad, kadar se odpre pot, da bo pripravljena pomoč pri rokah.

Ne sodimo ljudi v pripravljalnem odboru, "da se jih bo denar prijel in se bo zgubil; in bo Nemece vse pobral!" Ne, ne! Daruj z dobrim namenom. Ker izrek pravi: "Ne ve naj levica, kar desnica poda."

Tudi Kristus je rekel: "Karkoli dobrega boste širomakom storili, boste Meni storili, in karkoli boste dobrega širomakom storili, Vam bo stotero povrnjeno."

Odprti roke, odprti srec, Otiraj bratovske solze, Sirotam olajšuj gorje. (Darovali ste Mrs. Agnes Justin \$10.—, in Mrs. Mary Omeje \$5.—, skupaj \$15.—.)

Zodličnim slovenskim pozdravom
Mary Omeje.
Sept. 5, 1944.

Note
za
KLAVIR
ali
PIANO HARMONIKO

35 centov komad —
3 za \$1.—

- * Breezes of Spring
Time of Blossom (Cvetni čas)
- * Po Jezeru
Kolo
- * Spavalj Milka Moja
Orphan Waits
- * Dekle na vrhu
Oj, Marička, peglaj
- * Barčica
Mladi kapeta
- * Gremo na Štajersko
Štajerji
- * Happy Polka
Če na tujem
- * Slovenian Dance
Vanda Polka
- * Židana marea
Veseli bratci
- * Ohio Valley
Sylvia Polka
- * Zvedel sem nekaj
Ko ptičica ta mala
- * Zvedel sem nekaj
Ko ptičica ta mala
- * Helena Polka
Slovenska Polka
- * Pojdi z menoj
Dol s planje
- * Barbara Polka

3 ZVEZKE 10 SLOVENSkih PESMI ZA PIANO-HARMONIKO ZA \$1.

Po 25c komad
Moje dekle je še mlada
Barbara polka
Sloven. Narodni praznik Co.
Knjižarni
Slovenic Publishing Co.
216 W. 18th Street
New York 11, N. Y.

RAZGLEDNİK

POVOJNE HIŠE — IZ GIPSA

Družba znanega graditelja tovornih parnikov ob pacifičnem, kakor tudi ob atlantskem obrežju, Henry J. Kaiserja, naznanja, da se bode po vojni bavi la ne le samo z ladjedelstvom temveč tudi s gradnjo zasebnih hiš in sicer na povsem nov način in z povsem novim materialom. Vsi deli teh hiš bodo že v naprej zgrajeni v Kaiserjevih tovarnah; ti deli bodočih stanovanjskih hiš bodo negorljivi in izredno poceni, kajti glavni material, iz katerega bodo v Kaiserjevih tovarnah izdelovali omenjene dele hiš, bode — gips, ki bode prišel v tako veljavno in povojno dobi, da se mora ime tega materiala, že sedaj pisati z veliko začetno črko — "G".

Bodoče nove stanovanjske hiše bodo zgrajene glason Kaiserjeve kalkulacije iz: jekla, katerega izdelujejo v Kaiserjevih livarnah v Fontani, Cal.; magnezija, kateri material tudi izdelujejo v Kaiserjevih podjetjih; plastičnega cementa za zunanje pokritje sten; in iz aluminija, katerega sedaj pridelujejo in izdelujejo na daljnem zapadu.

Bodoče tozadevno podjetje bode povsem neodvisno in ne bode potrebovalo vladine podpore ali subvencije; na stotisoče delavcev bode pri tem podjetju vslužbenih; nove hiše bodo v komadih izvažali tudi na Daljni I tok; na tisoče umetnikov in izurjenih rokodelcev, bode dobilo stalni zaslužek — vse to je že vključeno v dosedaj izdelanih Kaiserjevih načrtih. O vsem tem je nekatero časopisje že preje poročalo, toda ne v podrobnostih, toda sedaj se javlja, da je Kaiser, zajedno s svojima sinovoma že prevzel vodstvo in upravo znane Standard Gypsum Co., katero podjetje ima v svoji kontroli nad 500,000,000 ton gipsa samo v naših pacifičnih državah.

Kaiserjev prvi in glavni svetovalec, Gene Trefethen, izjavlja, da bodo nove hiše zgrajene tako, da bodo izdatno trdnje, kakor navadne lesene zasebne hiše; da bode tudi varovalna tehi hiš, ki bodo negorljive, izdatno cenejša in da bodo stale trdno za dobo saj starih generacij. Vse dele teh hiš, ki bodo izdelani iz jekla, gipsa, cementa, plastike, itd. — kakor tudi hodnike pred in okrog hiš ki bodo izdelani iz istega materiala v komadih, bodo lahko razpošiljali v vse dele sveta. To velja tudi o strehah, ki bodo negorljive.

Te vrste hiš bodo 23 odstotkov cenejše, kakor sedajne jeduorobinske hiše. — Zgoraj omenjeno Gypsum Co., so v to svrhu že reorganizovali in uradoma vpisali v državi Delaware in Kaiserjevo podjetje je v to svrhu že vložilo več milijonov dolarjev.

CIGARETE ZA KANADSKÉ VOJAKE V INOZEMSTVU

Osrednja kanadska vlada je v potem pošljejo od tam v kraje, kjerkoli se ta ali oni vojak muč di.

Poštna uprava Kanade naznanja, da posamezniki v Kanadi, kateri žele svojim prijateljem in sorodnikom, ki služijo na evropskih bojiščih, poslati cigarete na ta način, da jih naroče v lokalnih prodajalnicah tobaka v Kanadi direktno od tobačnih trdk, katere potem pripravijo vse potrebne podrobnosti in pošljejo ta imenik vojaškimi oblastim potom pošte. Zavoji teh cigaret vsebujejo po 300 cigaret. Ta darila pošljejo potem v Evropo potom aeroplanov, oziroma le naslove vojakov, in v skladiščih v Angliji, prilepijo naslove in druge darilne listke na zavojce, katere

DRŽAVLJANSKI PRIROČNIK

ki daje poljudna navodila, kako postati ameriški državljani.

Poleg vprašanj, ki jih navadno sodniki stavijo pri ispitju za državljanstvo, vsebuje knjižica še v II. delu nekaj važnih letalic iz zgodovine Zedinjenih držav, v III. delu pod naslovom Razno, pa Proglas neodvisnosti, Ustava Zedinjenih držav, Lincolnov govor v Gettysburgu, Predsedniki Zedinjenih držav in Poedine države.

Cena knjižice je samo 50 centov.

In se dobi pri:
SLOVENIC PUBLISHING CO.
216 West 18th St.,
New York 11, N. Y.

Angleško-Slovenski BESEDNJAK

Izšel je novi angleško-slovenski besednjak, ki ga je sestavil
Dr. FRANK J. KERN

V njem so vse besede, ki jih potrebujemo v vsakdanjem življenju. — Knjiga je trdo vezana v platnu in ima 327 strani.

Cena je \$5.⁰⁰

Narocite jo pri:
KNJIGARNI "GLASA NARODA"
216 W. 18th Street — New York 11, N. Y.

ŠTATLJEM JE znano, kako se je vse podražilo, in ravnotako tudi tiskovni papir in druge tiskarske potrebitine. Da si rojaki zasigurajo redno dopokiljanje lista, lahko grede upravništvu na roke s tem, da imajo vedno, če la mogoče, vnaprej plačano naročnino. ALI NE BI OBNOVILI SVOJO NAROČNINO ŠE DANES in ne čakajte na opomir, ker s tem prihranite upravništvu nepotrebne stroške?

Kanadski Vestnik

Poročila iz raznih naselbin, kjer bivajo in delajo Slovenci

Priprave za proslavo dneva zmage in zopetnega miru v Kanadi

Kakor v Zjedinjenih državah in drugih zaveznikih deželah so se tudi v Kanadi ustanovili posebni odbori, ki bodo po vseh mestih in tudi na deželi izdelali vse potrebne načrte za proslavo zmage, oziroma "Dneva zopetne ustanovitve miru." V nekaterih mestih Kanade so ti odbori že sklenili, da bodo na dan sklenitve miru in proslave zmage, vse gostilne, v katerih se prodaja opojna pijača, zaprte, ker inšče bi proslavljanje zmage in miru lahko dovedlo do nemiru in tudi pretepotov—radi samega veselja. Vsekako je pa že sedaj sklenjeno, da se bodo vršile po vseh mestih in večjih trgih parade, katerih se bodo udeležili tudi otroci vseh šol in dijaki ter dijakinje višjih šolskih zavodov.

Za ustanovitev vladnega oddelka za gozdarstvo v Kanadi

Kanadska progresivna konservativna politična stranka je ravnokar naznaila javnosti, da bo de delovala in skrbelo za to, da se v Kanadi ustanovi poseben vladin oddelek za gozdarstvo, ali pa saj pododdelek gozdarstva, kateri bo prideljevanje vladnemu oddelku za poljedelstvo.

Dosedaj namreč v Kanadi ni bilo pravega gospodarstva v gozdarskem pogledu. Velikanski gozdi v Kanadi so še vedno last provincialnih vlad, vsled česar osrednja kanadska vlada ni hotela ovirati ali pa dajati provincialnim vladam nasvete glede uprave gozdov.

Pridelek svinjetine v Kanadi nazaduje

Vlada dominija naznaila, da reja prešičev v Kanadi redno nazaduje, vsled česar je tudi manj svinjetine na javnih trgih, kakor pred vojno. Kanadski farmerji imajo letos le 7,740,800 prešičev, oziroma pet odstotkov manj, kakor v isti dobi lanskega leta. Medtem, ko je število prešičev na farmah provincije British Kolumbije, letos nekako toliko, kakor v minulem poslovnem letu, je pa v takozvanih prirejskih provincijah dokaj nazadovalo. — Pripomniti pa se mora, da je Kanada početkom vojne sklenila pogodbo z Anglijo, da bo vsako leto poslala v Anglijo najmanj 500.000.000 funtov slanine. Tekom zadnjih osem mesecev so poslali iz Kanade v Anglijo že več, kakor petsto milijonov funtov slanine v Anglijo.

Tekom minulega poslovnega leta se je izvozilo iz Kanade 255,327,902 bušljev pšenice in pšenične moke.

Odredba glede prodaje starih avtomobilov v severnem Ontariu

Razni uradi za regulacijo cen v sedanji vojni dobi, v okrajih severne Ontario ponovno objavljajo odredbe, glasom katerih mora vsako prijaviti eventualno prodajo svojega starega avtomobila, v kolikor pridejo potniški avtomobili v poštev. Prijave morajo biti izdelane v trojnem izvodu in se morajo predložiti dotičnemu uradu tekom štirih dni po prodaji avtomobila. Te izjave morajo biti podpisane po prodajalcu in kupcu. Kdor želi oglaševati prodajo svojega avtomobila, mora v tem oglasu objaviti svoje ime, naslov, letnico avtomobila in druge podrobnosti, kakor tudi ceno svojega avtomobila.

Mlad "moonshiner"

Sydney, N. S. — Tukaj so ujeli in odvedli k sodišču 16 let starega dečka, ki je izdeloval žganje, katero je tudi prodajal. Njegovi odjemalci so bili tudi dečki od starosti od 14 do 16 let, kateri so mu obljubili plačati po \$4 za vsako steklenico žganja. Dosedaj se še ni doglalo, so mu li plačali ali ne. Sodišče dosedaj še ni izreklo obsodbe.

Velik požar v Shubenacadie, N. S.

Shubenacadie, N. S. — V trgovinskem delu tukajšnjega mesta je vsled pokvarjene električne napeljave nastal velik požar, ki je povzročil \$30,000 škode raznim trgovinam. Zgorelo je sedem hiš, v katerih so bile nastanjene razne trgovine in le tri rodbine.

Ustreljen medveda skozi kuhinjsko okno

Iz Swastike, Ont., se javlja, da je neki Eugene Belanger te dni ustrelil kar skozi kuhinjsko okno lepega medveda, ki je prišel pred zadnja hišna vrata, oziroma v vežo, kjer je imela njegova žena spravljeno goveje meso za nedeljski obed. Mesto govejega mesa, je onega dne Belanger imel medvedjo pečenko po pravilu: medved je povzeli Belangerjevo — in Belanger medvedje meso.

Vojaški izumi in nasveti

V kanadskih vojaških taborih so uvedli novovrstne nabiralnike, v katere devajo vojniki, ki so kaj za vojsko koristnega izumili, svoje tozadnevne popise.

Dosedaj so kanadske vojaške oblasti dobile že tritisoč nasvetov in izumov kanadskih vojakov. Med izumi so novovrstne puške in revolverji, nasveti za izdelavo novovrstnega streljiva, transportacije vojaškega blaga iz kraja v kraj, neva kamuflaža, novovrstne uniforme in druge vojaške naprave.

Vlada je ustanovila poseben odbor izvedencev vojaške stroke, kateri bodo natančno proučili vse nasvete in predloge vojakov. Baje je med temi nasveti mnogo takih, katere bo kanadska vojaška uprava uvaževala in tudi poskrbela za to, da dobi dotični izumitelj potrebni patent (in tudi dohodke) na svoj izum.

Šest mesecev radi \$6.— vredne zlate rude

Naslednik v severnih pokrajinah provincije Ontario pravijo, da je tamkaj obilo zlata tako-rekoč pod koreninami povsem navadne trave. Sodniku S. Atkinsonu v Kirkland Lake, Ont., je pa neki rudar, imenovan Robert Campbell, pri kateremu so našli nekoliko zlate rude, povedal, da je našel to-rudo, ko je nabiral borovnice. — Vrednost te rude je bila cenjena na \$6.— in sodnik mu ni hotel verjeti, radi česar ga je obsodil v šestmesečni zapor, kajti do sedaj še ni bil kaznovan.

Neka Mrs. Laura LaRouche in Ernest Chénier iz Quebeca, sta se morala pred istim sodnikom zagovarjati, ker sta imela v svoji lasti nezakonito steklenko whiskeyja. Toda, ker so pri Chénierju našli še dve steklenici te pijače, obsodil jih je imenovani sodnik v plačilo skupni kazni v znesku \$100.— in povrnitev sodnih stroškov. — Drago je žganje v Kanadi.

Sveže ribe in sočivje od pacifičnega obrežja na atlantskem obrežju

Vancouver, B. C. — Prvi veliki tovor svežih rib iz Pacifika, zajedno z svežim sočivjem iz British Kolumbije je dospel potom tovornega aeroplana minuli teden do atlantskega obrežja na iztoku. Pošiljatev, ki je bila na potu manj kot 24 ur, je dospela v popolnoma svežem stanju do kanadskega atlantskega obrežja.

Konvencija ognjegasecev v Kirkland Lake

Dne 18. septembra vršila se je v Kirkland Lake, Ont., konvencija gasilcev okraja Temiskaming in Cochrane. Tem povodom je prišlo v mesto nad dvesto delegatov gasilskih družb iz omenjenih okrajev.

Po pričetku šolskega leta

Ta mesec se je po vsem kanadskem dominiju pričelo novo šolsko leto in nad dva milijona kanadske mladine se je vrnilo ali pa pričelo "hoditi", oziroma se voziti v šole. Mala, po 6 let stara dekletka so se napolila v šolo z običajnim jabolkom "za učiteljico" v svojih žepih, in mali dečki so odnesli seboj v šolo raznovrstne "zaklade" tudi v svojih žepih, kakor je to že običaj med vso mladino po celi Severni Ameriki. Ko ta deca odraste (in se morda pripravi za prihodnjo svetovno vojno), se bo de te dni spominjala kot najsrečnejše dobe svoje življenja. — Zopet na drugem koncu kanadskih šol so v sobah zbrane mladenke in mladeniči, kateri že sedaj razmišljajo o svojih bodočih poklicih, ko se letošnje šolsko leto konča.

Poroka hčerke Mr. in Mrs. Žigič

Mr. in Mrs. M. Žigič, ki bivata na Hudson Ave., v Kirkland Lake, Ont., sta se nedavno vrnila iz Washingtona, D. C., v Zjedinjenih državah, kamor sta odpotovala, da prisostvujeta poroki svoje hčerke, ki je zaposlena v uradu kanadske vlade v glavnem mestu Zjedinjenih držav.

Vesti iz Ottawa

Ottawa. — Osrednja vlada kanadskega dominija javlja, da se zahteve po proizvodih kanadskih mlekar, izredno hitro množijo. Vsled tega pozivlja vlada vse lastnike mlekar naj pazijo na to, da se njih proizvodi ne kvarijo po nepotrebnem. Zahteve po kanadskem siru v Angliji postajajo redno večje, in tudi kanadska vojska potrebuje vedno večje količine tega proizvoda. Vlada tudi pozivlja prodajalce naj pazijo na to, da se prodaja le toliko smetane, kakor določajo tozadnevne odredbe za mesec junij. Zahteve po proizvodih mlekar, so namreč za dvajset odstotkov večje, kakor pridelek in pridelek surovega masla v Kanadi postaja redno manjši.

Slovenci v Kanadi

VINSKA TRGATEV

St. Catharines, Ont. — Cenjeno uredništvo: Upam, da bode te ugodili moj želji ter priobčili teh par vrstic v časopisu "Gl. Naroda", z katerimi hočem bolj na kratko opraviti, že zaradi tega, ker so naši sadijejeji še vedno precej zaposleni, akoravno so breskve že obrane, imajo pa še za obrati ono, ki bi se človek prevaril, ako reče, okrepcilo ali glavobol. Na noben način ne morem dobiti pravega izraza; še skoraj bi rekel, da je najbolje, kdor ga pije po pameti, je korjenjak ali žal da po večini smo, ki že po par kozaricah isto izgubimo, torej potemtakem bi ga morali nazivati "glavobol"! Da bi nam pa ne zmanjkalo grozdiča za našo namenjeno Vinsko trgatve, smo se odločili, da napravimo isto dne dne 7. oktobra ob 7. zvečer pri rojaku Fr. Starcu, da se zopet skupno poveselimo ali pa bodemo imeli skupni glavobol; kajti tisti dan bode mo videli

oziroma občutili kakšen bode letošnji "cviček". Pa tudi okrepcila ne bode manjkalo; mislim, da bode pripravljena vraga vsega, kar je za želodec, toliko, da bode vsak zadovoljen, zatorej pridite vsi od blizu in daleč!

Omenim naj še, da se skliče sestanek Mladinskega oddelka društva "Novo mesto" št. 12. iz St. Catharines, dne 15. oktobra ob 2. popoldne pri rojaku Fred Seršen v Vinelandu. Mislim, da je vsakemu znano, kje ima Fred Seršen farmo, zato mislim, da mi ni potrebno bolj natančno opisovati. Naprosil bi stariše, da pošljejo svojo mladino na ta sestanek, ker je precejšnje važnosti, vsaj bolj odrasle na pr. od 6 leta starosti naprej.

Torej pridite in udeležite se vsi brez izjeme.

Jos. Pogorelec, tajnik za odsek Novo mesto št. 12. VPZ. Bled v St. Catharines.

Prvi in zadnji parnik letošnjega poletja dospel v pristanišče Churchill v provinciji Manitoba

Churchill, Mann. — V tukajšnjem mestu, ki je edina morskala luka v Hudson Bayu in v provinciji Manitoba, je dospel v avgustu parnik "Nascopie", ki je last Hudson Bay Co. In ker je parnik "Nascopie" edini parnik, ki prihaja vsako leto po enkrat v tukajšnjo luk, bila je prva nedelja v avgustu največji praznik za mestece Churchill tekom letošnjega leta. Vse prebivalstvo se je zbralo v luk: Indijanci, Eskimi in beli lovci, da proslave prihod parnika in da izvedo "najmnovejšo novico" iz vsega sveta, od katerega je tukajšnje prebivalstvo ločeno vse leto.

Potniki, ki so dospeli z imenovanim parnikom, so bili večinoma moški, dasiravno je bilo nekoliko žensk med njimi. Med belimi potniki so bili tudi W. A. Heslop in njegova žena,

ter D'Arcy Munro, oziroma trije beli potniki, katere so domačini rešili lansko zimo ko parnik "Nascopie" vsled ledu ni zamogel potovati dalje. Ti ljudje so živeli na samotnem otoku Somerset, 2000 milj severno od Winnipegja in 400 milj severno od severnega polarnega kroga. V minulem novemburu jim je družba "s pomočjo aeroplana in padala, poslala 2000 funtov raznih življenjskih potrebščin. Tedaj so bili ljudje prepričani, da se Heslop, njegov žena in sodnik D'Arcy, ne bodo več vrnil na daljni sever, toda, ker se jim je daljni sever in samotni otok priljubil, so takoj ob svojem prihodu v Churchill izjavili, da so pripravljeni vrniti se na ono oddaljeno postajo družbe Hudson Bay.

NA OBISKU

Milan Rode, sin znanih Mr. in Mrs. Peter Rode iz Worcester, N. Y., je prišel te dni na obisk odnosno dopust k svojim staršem. On služi Strica Sama v Loredo, Texas, ter ga ni bilo doma celih 18 mesecev. Želimo mu obilo razvedrila za časa njegovega dopusta. Obenem mu kliče mo srečen povratek k svoji armaji, s željo, da se bo kmalu spet povrnil k svojim staršem ter to pot za vedno. Upr. in ured. "G. N."

Sv. Maše zadušnice v slovenski cerkvi v New Yorku

V nedeljo, dne 1. oktobra bodo sv. Maše zadušnice za padle vojake in sicer, ob osmi uri zjutraj peto sv. Mašo za padlega vojaka Frank Paulič, ob desetih pa peto sv. mašo za padlega vojaka Frank Turček. Po deseti sv. maši bodo cerkvena opravila za mrtev vojake (6). Sodelovalo bo tudi pevsko društvo "Slovan".

Sorodniki in prijatelji, kakor tudi vsi farani ste naproseni, da se udeležite sv. Maše.

Rojake prostimo, ko pošljejo za naročnino, ako je vam le priročno da se poslužujejo — UNITED STATES COUNCIL CANADIAN POSTAL MONEY ORDER.

NOVA IZDAJA "Hammondov SVETOVNI ATLAS"

V njem najdete zemljevide vsega sveta, ki so tako potrebni, da morate slediti našim poročilom.

Zemljevidi so v barvah. Cena 50 centov

Naročite pri: "G L A S U NARODA", 216 West 18th Street, New York 11, N. Y.

Najboljšo Garancijo Zavarovalnine Jamci Vam in Vašim Otrokom

KRANJSKO-SLOVENSKA KATOLIŠKA JEDNOTA

NAJSTAREJŠA SLOVENSKA PODPORNIA ORGANIZACIJA v AMERIKI. Posluje že 51. leto

Članstvo 39,150 Premoženje \$5,500,000.00

SOLVENTNOST K. S. K. JEDNOTE ZNAŠA 128.43%

Če hočeš dobro sebi in svojim dragim, zavaruj se pri najboljši, poštini in nadsolventni podporni organizaciji, KRANJSKO-SLOVENSKE KATOLIŠKE JEDNOTE, kjer se lahko zavaruješ za smrtnino, razne poškodbe, operacije, proti boleznim in ocmoglostim.

K. S. K. JEDNOTA sprejema moške in ženske od 16 do 60. let; otroke pa takoj po rojstvu in do 16. leta pod svoje okrilje.

K. S. K. JEDNOTA izdaja najmodernejšo vrsto certifikate, sedanje dobe od \$250.00 do \$5,000.00.

K. S. K. JEDNOTA je prava mati vdov in sirot. Če še nisi član ali članica te mogočne in bogate katoliške podporne organizacije, pridi se in pristopi takej.

Za pojasnila o zavarovalnici in za vse druge podrobnosti se obrni na uradnike in uradnice krajevnih društev K. S. K. Jednote, ali pa na:

GLAVNI URAD
351-353 No. Chicago Street, Joliet, Illinois

Vi lahko začujete kupovati Vojne Hranilne Bonde s tem, da kupujete znamke za le 10 centov.

KNJIGARNA Slovenic Publishing Company
216 West 18th Street New York City

Razprodaja KNJIG po 50 centov komad.

IZDALA SPLOŠNA KNJIŽNICA

1 Domače živali Spisal Damir Felgel	17 Vojnimir ali poganstvo in krst Spisal Josip Ogrinec	31 Revizor (Igra) — Nikolaž Vastljevič
2 Kreutzerjeva sonata Spisal L. N. Tolstoj	18 Mladim srcem Drugi svezek Zbirka za slovensko mladino. Spisal Kaver Meško	32 Spodobni ljudje (Igra) — L. Lipovec
3 Andrej Ternovec Spisal Ivan Albreht	19 Študent naj bo Spisal Fr. S. Finžgar	33 Črne maske (Igra) — L. Andrejev
6 Pregarjanje indijanskih misijonarjev Spisal Josip Spillman	25 Duhovni boj (Izdala družba sv. Mohorja) L. Skupelj	34 Antingone (Igra) Poslovenil O. Golar
12 Frank Baron Trenk Po rasulih virih napisal Gjurjo Pandurčič	26 Denar Dr. Karl Englis — Poslovenil Dr. Albin Ogris	36 Sveti Just (Igra) — Spisal dr. F. Petronič
13 Pariški slatar Poslovenil Silvester K.	Edini vojni bond, za katerega vam bo žal, je oni, ki ga niste kupili!	38 Tončkove sanje na Miklavžev večer (Igra) — J. Erbešnik E. Rože
14 Pravičije in pripovedke za mladino Spisal Silvester Koštnik	35 Praški Judek Spillmannova povest — Prev. Josip Volo	
15 Suroški invalid Spisal Silvester Koštnik		

Ker je zaloga teh knjig zelo omejena, je pri naročilu priporočljivo omisliti vsi obzir, da nam bo na ta način mogoče vsakega zadovoljiti.

PROKLETA

Spisal EMILE RICHEBOURG
Is francoščine prestavil J. L.

(129) Soba Blanche-ina je bila še razsvetljena; Jacques Melierova pa že temna. Tudi hlapi so bili šli že počivat.

In s temi besedami zapusti pristavo ter se napoti skozi molčeto noč k reki, prekorači brv ter se približa globokemu kamnolomu, ki so ga ljudje tega kraja imenovali "Čarovniško jamo."

Tako je čakal več kakor eno uro. Iz zvonika fremicourt-skega udara ura enajst. Naenkrat se poslušalec zgame, brez-sapen in drhteč. Dolga senca je stala sredi brvi.

"Ona je," zamomlja, "ona, ki je takrat privabila s svojim krikom mene in Leona Rouvenatu na pomoč!

Jean Renaud se zdravna ter poslušaj. Koraki se mu približajo. Njegovo čelo je bilo vse potno. Ženska pride tik njega.

Jean Renaud je imel še dobre noge. Večkrat je izginila za kakim drevesom ali grmom, a kmalu potem se je zopet prikazala v mesečni luči.

"O Bog, če bi ona bila!..."zašepeče. "Če bi ona bila!" In sledil jej je na pokopališče, tiho, brez šuma. Berač stopi v kot, kjer se je nahajal grob umorjenčev.

Dalje ni dvojil! Ta ženska, katere glas ga je bil tako čudno ganil; nesrečnica, ki je vsako noč rojila okoli sečilonske pristave in kojoj so imele ljudje za strah — je bila Lucila Mellierova!

Zdajci stopi prav blizu nje. Lucila prime nagrobni kamen z obema rokama ter ihti in toži: "Ah, kdaj bodem tudi jaz spala spanje, ki se iz njega ne prebudimo več! Ah, tukaj, tukaj bi rada umrla, ponoči, z glavo naslonjeno na tem kamenu! Ljubi Bog bo mi izpolnil željo! O, umreti, umreti! . . . Pekel, pekel sem imela že tu na svetu! Jaz sem tam pekla ne bojim! Umreti hočem na vsak način! Zdaj, tukaj, danes! Česa se imam še nadejati ali bati? Saj jaz sem prokleta, prokleta, prokleta! . . ."

In vzravna se po konci ter divje strmi na kamen. "Kamen je trd!" hripne. "Butnem glavo vanj in glava je razbita ter vse je končano! . . ." In hotela se je zaleteti proti kamenu! A z enim skokom je Jean Renaud pri njej ter jo prime za roko.

"Nesrečnica!" zakriči starček, "kaj li hočete narediti?" Ona hripavo zakriči ter srpo pogleda svojega rešitelja. "Pusti me!" zaječi ter se mu hoče izviti. Vsi njeni udje so trepetali.

"Ostanite, poslušajte me!" reče Jean Renaud s prosečim milim glasom. "Vse vaše trpljenje je pri kraju, verjnite mi! Bog se vas je usmilil; vi ste lahko še srečni! . . ."

"Laži! laži!" zakriči ona. "Prisegam vam, da pravim resnico!" "Pa kdo li ste vi, ki mi tako govorite?" "Jaz sem eden največjih prijateljev Lucile Mellierove!" odgovori on.

"Molčite, molčite!" zavpije zamolko. "Lucile Mellierove ni več! Jaz sem prokleta, čujete: prokleta!!!!"

"Lucila, ako hočete, vsprejme vas: vaš oče jutri z odprtimi rokami! Ubožec! Le nadeja, da vas bo zopet kdaj videl, ga vzdružuje še pri življenju, teši ga le hrepenenje, da vas še blagoslovi, predno umre!"

(Nadaljevanje sledi.)

Iz urada Slovenskega ameriškega narodnega sveta

3935 W. 26th St., Chicago 23,

Vrnjene dnevnice

Za časa SANSovekonvencije je vsak delegat in glavni odbornik SANSa bil upravičen do dveh dnevnic. Nekateri podružnice so sklenile, da poleg vozniških stroškov plačajo delegatu tudi dnevnic. Sledili delegati iz New Yorka niso predložili svojih računov in so dnevnic v znesku \$140 poklonili nazaj SANSu: Ludwig Mutz, št. 46, Brooklyn, N.Y.; Ivan Rucigay, št. 59, Brooklyn, N.Y.; Markus Peshel, št. 63, Brooklyn, N.Y.; F. Rado Vavpotič, št. 84, Brooklyn, N.Y.; Thomas Bertok, št. 87, Brooklyn, N.Y.; Jacob Cerar, Združena slovenska društva v New Yorku, in Jennie Padar, Zveza jugoslovanskih družtev iz New Yorka. Sestra Josephine Odar, št. 10, Canton, O., in sestra Frances Mihevc, št. 26, Salem, O., sta vsaka poklonili po eno dnevnicu SANSu. Vsem omenjenim naša iskrena zahvala.

Novo podružnice

Podružnica št. 103 SANS je bila v začetku septembra ustanovljena v Wittu, Ill., zaradi v glavnem odgovoren brat John Perme. Omenjeno mestoce med Nokomisom in Hillsborom sicer ni veliko, št. je pa še nekaj zavednih Slovencev, ki so se zavzeli, da po svoji možnosti pomagajo SANSu pri njegovem delu za svobodno, demokratično, Združeno Slovenijo. Ti rojaki se zavredajo, da je SANS res delal za pravo stvar ter da so moralno odgovorni podpirati ga v vseh njegovih prizadevanjih. Zelimo, da jim sledijo še rojaki iz sosednjih naselbin in se zberejo v krogu SANSa. Članarina znaša samo \$2 na leto, ki je plačljiva bodisi v eni vsoti, ali pa polletno. Vsak zaveden Amerikanez naj postane aktiven član SANSa.

Podružnica št. 54 v South Chicagu je imela izredno sejo v tork, 26. septembra. Naši Slovenci v tej naselbini v južnem delu Chicaga se zavredajo za najljubši politiknega gibanja, vsled tega hočejo podružnico povečati in pojačiti z novimi člani. Do sedaj so bili v nji včlanjeni le člani društva 490 SNPJ. Zanaprej pa bodo lahko pristopili v njo tudi drugi rojaki. Za povečanje podružnice so najbolj poteguje naš istrski rojak Jack Brljava, predsednik podružnice št. 54.

Med pisanjem te kolone je SANS dobil obvestilo, da je postojanka št. 33 JPO-SS tudi ustanovila SANSovo podružnico.

Šod v Coverdale, Pa.

V nedeljo, 17. septembra se je vršil zelo uspešen šod v Jugoslovanskem domu v Coverdalu, Pa. Vršil se je pod pokroviteljstvom vseh jugoslovanskih družtev v naselbini. Postojanka št. 39 JPO-SS, ki poleg relifnih prispevkov zbira tudi za SANS finančna sredstva, je zastopala Slovence. Udeležba je bila dobra. K programu je pripomogel tudi pevski zbor Prešeren iz Pittsburgha. Hrvače je zastopal poznani Anthony Lukas, ki je govoril v angleščini. Slovence pa SANSov tajnik. Program je vodil aktivni Anton Ciprič. Ni dvoma, da je bil dosežen velik moralni in finančni uspeh.

Pomožna akcija

V kratkem se bo pričela intenzivna kampanja za zbiranje sredstev za relif stari domovini. Po zaključku konvencije bo SANS povzel vse potrebne korake in nudi na razpolago vse svoje pripomočke, da se bo pomožna akcija res razvila v veliko, uspešno gibanje. Podrobnosti bodo sporočene, čim bodo sestavljeni in sprejeti vsi načrti. Naše podružnice, odbori po naselbinah in posamezniki pa se naj pripravijo že naprej, da se kampanja za zbiranje denarja, obleke in obulvala čim preje prične.

Kot uspeva naše politično delo, tako mora uspeti tudi pomožna akcija. Pokazati je treba za dejanji, ne samo z besedo, da se zavedamo resnosti položaja naših bratov in sester onkraj morja ter da bomo posegli zelo globoko v svoje žepke. Lokalni odbori naj organizirajo pobiranje prispevkov na način, da bodo zaupni ljudje obiskali vsako slovensko hišo, vsako trgovino, vsako pisarno, vsak urad, sploh vse prostore,

kjer je možnost dobiti finančne pomoči. Apelirati bo treba tudi na druge narodnosti. Slovenci nismo nikoli zaostajali, pa naj gre za Rdeči križ, za community chest, za kitajski, grški, ruski ali kateri drugi vojni relief. Darovali smo, ker smo se zavedali potrebe take pomoči. Pravilno je torej, da se danes mi obrnemo tudi na druge narodnosti in nam saj deloma povrnejo milo za dražgo.

Vojak je oborožen, da se vojskuje. Državljan ima volilno pravico, da voli. Dolžnost vseh slovenskih Amerikanez je, da se tega zavedajo. Kdor še ni, se naj nemudoma registrira! Mirko G. Kubel, tajnik.

KAKO SE REGISTRIRATI IN KAKO VOLITI

Vsaj eno leto v državi New York, štiri mesece v Greater New Yorku, ter vsaj 30 dni v Vašem volilnem okraju. Volilni dan bo letos v tork dne 7. novembra. Vaš volilni prostor bo najbrž na istem pro-

storju kakor prostor za registracijo. Ako bi bili v dvomu, tedaj vprašajte toz. Vašega prijatelja ali soseda, ki mu je ta stvar natančneje znano. Volilni prostori bodo odprti od 6. zjutraj do 7. ure zvečer.

Volitve so tajne, tako da ne more nihče vedeti za katere ste oddali svoj glas. Zato tudi se nikar ne prepustite prigovarjanju od nikogar, ampak volite po svoji volji ohranijo prepračenju.

Pravica in dolžnost za vse svobodne Amerikanez je, da se registrirajo in volijo.

PEVSKIM ZBOROM
POSEBNO PRIPOROČAMO NASLEDNJE MUZIKALJE.
SLOVENSKE PESMI
Zbirka 9 narodnih pesni

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'SLOVENSKE PESMI', 'SEST NARODNIH PESMI', 'SEST NARODNIH PESMI', 'FRANCISKO-SEST MEŠANIH IN MOŠKIH ZBOROV', 'VERDE JUVANEC', 'PETER JEREŠ-OSEM ZBOROV'.

Table with 2 columns: Title and Price. Includes 'MOŠKI ZBORI', 'OSKAR DEB', 'EMIL ADAMČIČ', 'VASILIJ MIRE IN A. GROMING', 'FERDO JUVANEC', 'PETER JEREŠ', 'ZORKO PRELOVEČI', 'HR. VOLARIČ', 'AMERIŠKA SLOVENSKA LIRA', 'ORLOVAČ', 'TRJE MEŠANI ZBORI', 'V PEPIČEVNI NOČI', 'MLADINI', 'DVE PESMI', 'NANI HANČI', 'GORSKI ODMEVI', 'LA TAMBURICE', 'NA GORENJSKEM JE FLETNO', 'BOM DEJ NA PLANINCE', 'ZA CIFRE', 'ZA KLAVIR', 'BARI PRIDEJO'.

SEDJAH LAHKO DOBITE
LASTNOROČNO PODPISANI KNJIGI
pisatelja Louis Adamič-a
ZA CENO \$2.50 ZA ZVEZEK
"Two Way Passage"
"Your Name"
"Glas Naroda"
216 W. 18th STREET NEW YORK 11, N. Y.

BISERI JUGOSLOVANSKIH PESMI NA PLOŠČAH
SONART ALBUM M-6
Zinke Milanov
SONART RECORD CORPORATION
NOVE PESMI NA PLOŠČAH